

UREDBA

O PREVENTIVNIM MERAMA ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD NA PLOVILIMA KOJA OBAVLJAJU RIBOLOV

(*"Sl. glasnik RS", br. 70/2010*)

I. Osnovne odredbe

Član 1

Ovom uredbom propisuju se minimalni zahtevi koje je vlasnik plovila koje obavlja ribolov (u daljem tekstu: vlasnik plovila) dužan da ispuni u obezbeđivanju primene preventivnih mera za bezbedan i zdrav rad na plovilima koja obavljaju ribolov.

Član 2

Pojedini izrazi koji se koriste u ovoj uredbi imaju sledeće značenje:

1) plovilo koje obavlja ribolov jeste plovilo koje je upisano u upisnik pomorskih ribarskih plovila i koje vije zastavu Republike Srbije, a koje se koristi za komercijalni ulov ili ulov i preradu ribe ili drugih živih resursa iz mora;

2) novo plovilo koje obavlja ribolov jeste plovilo kod koga je dužina preko svega 15 metara ili više i za koje na dan stupanja na snagu ove uredbe ili posle toga dana:

(1) postoji ugovor o izgradnji ili značajnoj rekonstrukciji ili

(2) postoji ugovor o izgradnji ili značajnoj rekonstrukciji koji je zaključen pre stupanja na snagu ove uredbe i koji će biti realizovan u roku od tri ili više godina ili

(3) ukoliko ugovor nije zaključen:

- postavljena je kobilica ili

- započeta je izgradnja tako da se može identifikovati određeno plovilo ili

- započeta je izgradnja tako da je obuhvaćeno najmanje 50 tona ili 1% od procenjene ukupne mase svih strukturnih delova, u zavisnosti šta je manje od ta dva;

3) postojeće plovilo koje obavlja ribolov jeste plovilo kod koga je dužina preko svega 18 metara ili više i koje nije novo plovilo koje obavlja ribolov;

4) plovilo jeste bilo koje novo ili postojeće plovilo koje obavlja ribolov;

5) zaposleni jeste domaće ili strano fizičko lice koje po bilo kom osnovu obavlja rad ili se osposobljava za rad na plovilu, osim lica na kopnu koja obavljaju poslove na plovilu dok je u luci ili pristaništu;

6) vlasnik plovila jeste:

(1) upisani vlasnik plovila ili

(2) pravno ili fizičko lice koje nije upisani vlasnik plovila, a koje je zakupilo plovilo ili upravlja plovilom, potpuno ili delimično;

7) zapovednik jeste zaposleni koji u skladu sa propisima, odnosno praksom upravlja ili je odgovoran za upravljanje plovilom;

8) radno mesto jeste prostor namenjen za obavljanje poslova na plovilu za ulov ribe.

II. Obaveze vlasnika plovila

Član 3

Vlasnik plovila dužan je da obezbedi da pri korišćenju plovila bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih ne budu ugroženi, a naročito u predvidivim meteorološkim uslovima, ne isključujući pri tome odgovornost zapovednika.

Član 4

Vlasnik plovila dužan je da sagleda sve opasnosti koje mogu nastati za zaposlene u slučaju da su drugi zaposleni napustili svoje radno mesto usled neposredne opasnosti po život ili zdravlje.

Član 5

Vlasnik plovila dužan je da obezbedi da su svi događaji na plovilu koji mogu ili jesu ugrozili bezbednost i zdravlje zaposlenih opisani u detaljnom izveštaju koji će proslediti nadležnom inspeksijskom organu i pažljivo i detaljno zabeleženi u brodskom dnevniku (ukoliko je za takvo plovilo predviđeno vođenje broskog dnevnika), odnosno u drugom dokumentu koji je odgovarajući za tu svrhu.

Član 6

Vlasnik plovila dužan je da, ne isključujući odgovornost zapovednika, obezbedi:

- 1) da se plovila, a naročito delovi i oprema navedeni u Pregledu mera za bezbedan i zdrav rad na novim plovilima koja obavljaju ribolov (Prilog 1) i Pregledu mera za bezbedan i zdrav rad na postojećim plovilima koja obavljaju ribolov (Prilog 2), tehnički održavaju, a svi nedostaci koji mogu uticati na bezbednost i zdravlje zaposlenih otklanjaju u najkraćem mogućem roku;
- 2) da se preduzimaju mere da se plovila i svi delovi i oprema redovno čiste sa ciljem da se održi odgovarajući nivo higijene;
- 3) da na plovilu bude dovoljno adekvatne i ispravne opreme za slučaj opasnosti, spasavanje i preživljavanje;
- 4) primenu mera i zahteva navedenih u Pregledu mera i zahteva koji se odnose na opremu za spasavanje i preživljavanje (Prilog 3);
- 5) zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u skladu sa Pregledom mera koje se odnose na korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu (Prilog 4), ne isključujući primenu preventivnih mera za bezbedan i zdrav rad pri korišćenju sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu.

Prilozi iz stava 1. ovog člana odštampani su uz ovu uredbu i čine njen sastavni deo.

Član 7

Vlasnik plovila dužan je da preduzme sve mere da bi zapovedniku obezbedio sva sredstva koja su mu potrebna da bi ispunio svoje obaveze u skladu sa ovom uredbom.

III. Obaveštavanje zaposlenih

Član 8

Vlasnik plovila dužan je da zaposlenima ili njihovim predstavnicima za bezbednost i zdravlje na radu obezbedi informacije koje se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, a naročito o merama koje se preduzimaju u cilju ostvarivanja bezbednih i zdravih uslova za rad na plovilu.

Informacije moraju biti razumljive zaposlenima na koje se odnose.

IV. Osposobljavanje zaposlenih

Član 9

Vlasnik plovila dužan je da izvrši osposobljavanje zaposlenog za bezbedan i zdrav rad kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno premeštaja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, kao i kod promene procesa rada koji može prouzrokovati promenu mera za bezbedan i zdrav rad.

Vlasnik plovila dužan je da u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad zaposlene upozna sa svim vrstama rizika koji se za njih mogu pojaviti, kao i da im obezbedi jasna i sveobuhvatna uputstava i instrukcije u pismenoj formi o primeni mera za bezbedan i zdrav rad i prevenciji opasnih pojava.

Vlasnik plovila dužan je da u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad osposobi zaposlene za korišćenje opreme za spasavanje i preživljavanje, a zaposlene koji koriste sredstva i opremu za ulov ribe osposobi za bezbedno korišćenje tih sredstava i opreme, kao i za davanje različitih signala uključujući i ručne signale.

Vlasnik plovila dužan je da zaposlene upozna sa merama zaštite od požara.

Član 10

Vlasnik plovila dužan je da svim licima koja upravljaju plovilom obezbedi dodatno osposobljavanje koje obuhvata:

- 1) prevenciju nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti i opasnih pojava i mere koje se preduzimaju u slučaju opasnih pojava;
- 2) stabilnost i održavanje plovila pri svim predvidivim uslovima pri utovaru i tokom radnih operacija pri ulovu;
- 3) radio navigaciju i komunikaciju - uključujući procedure.

V. Saradnja vlasnika plovila i zaposlenih

Član 11

Vlasnik plovila i zaposleni, odnosno njihovi predstavnici za bezbednost i zdravlje na radu dužni su da sarađuju u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu na plovilima.

VI. Nadzor

Član 12

Nadzor nad primenom ove uredbe, u skladu sa zakonom, vrši ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja.

VII. Prelazne i završne odredbe

Član 13

Vlasnici novih plovila koja obavljaju ribolov dužni su da obezbede primenu mera navedenih u Prilogu 1.

Vlasnici plovila koji su predmet značajnih popravki ili promena, a koje su započete posle stupanja na snagu ove uredbe, dužni su da obezbede primenu mera navedenih u Prilogu 1.

Član 14

Vlasnici postojećih plovila koja obavljaju ribolov dužni su da obezbede primenu mera navedenih u Prilogu 2 - u roku od sedam godina od stupanja na snagu ove uredbe.

Član 15

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Prilog 1

PREGLED MERA ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD NA NOVIM PLOVILIMA KOJA OBAVLJAJU RIBOLOV

1. Sposobnost za plovidbu i stabilnost

- 1.1. Plovilo mora da bude održavano tako da bude sposobno za plovidbu i da bude odgovarajuće opremljeno shodno nameni i korišćenju.
- 1.2. Informacije o stabilnosti plovila moraju da budu dostupne na samom plovilu i zaposlenima koji vrše stražu.
- 1.3. Sva plovila, koja su neoštećena, moraju da budu dovoljno stabilna u uslovima korišćenja za koje su namenjena.
- 1.4. Zapovednik mora da preduzme mere predostrožnosti neophodne da održi stabilnost plovila.
- 1.5. Instrukcije koje se odnose na stabilnost plovila moraju da budu dosledno primenjene.

2. Mehaničke i električne instalacije

- 2.1. Električne instalacije moraju da budu projektovane i izvedene tako da ne predstavljaju izvor bilo kakvih opasnosti i da obezbede:
  - 2.1.1. zaštitu posade i plovila od električnih opasnosti,
  - 2.1.2. pravilan rad opreme neophodne da se plovilo održi u operativnom i radnom stanju bez korišćenja energije za hitne slučajeve,
  - 2.1.3. rad električne opreme potrebne za sve hitne slučajeve.
- 2.2. Izvori električne energije za hitne slučajeve moraju da budu obezbeđeni.
  - 2.2.1. Osim kod otvorenih plovila izvori električne energije za hitne slučajeve moraju da budu postavljeni izvan mašinskog odeljenja i moraju uvek da obezbede, u slučaju požara ili drugog kvara na glavnim električnim instalacijama, istovremeno funkcionisanje - u trajanju od najmanje tri sata:
    - 2.2.1.1. internog sistema komunikacije, detektora požara i signala za slučaj opasnosti,
    - 2.2.1.2. svetla za plovidbu i za slučaj opasnosti,
    - 2.2.1.3. radio uređaja,
    - 2.2.1.4. električne pumpe za gašenje požara, ukoliko je ima.
  - 2.2.2. Ukoliko je izvor električne energije za hitne slučajeve akumulatorska baterija, ona mora da bude povezana sa kontrolnom tablom za hitne slučajeve tako da u slučaju kvara na glavnim električnim instalacijama automatski i neprekidno - u trajanju od najmanje tri sata obezbeđuje energiju za sisteme navedene u ovom prilogu pod 2.2.1.1, 2.2.1.2. i 2.2.1.3.
  - 2.2.3. Glavna kontrolna tabla i kontrolna tabla za hitne slučajeve moraju da budu postavljene tako da ne budu istovremeno izložene vodi ili vatri.
- 2.3. Kontrolne table moraju da budu jasno označene, a kutije sa osiguračima i nosači osigurača moraju da budu periodično proveravani sa ciljem da se obezbedi da su upotrebljeni osigurači odgovarajuće jačine.
- 2.4. Odeljci u kojima su smeštene električne baterije moraju da budu adekvatno provetravani.
- 2.5. Elektronska podrška navigaciji mora da bude periodično testirana i dobro održavana.
- 2.6. Sva oprema koja se koristi za podizanje mora da bude pregledana i periodično ispitana.
- 2.7. Svi delovi opreme za vučenje, podizanje i slične opreme moraju da budu održavani u ispravnom stanju.
- 2.8. Instalacije za rashlađivanje ili za kompresovani vazduh, ukoliko su postavljene, moraju da budu periodično održavane i pregledane.
- 2.9. Oprema za kuvanje i kućni aparati koji koriste teške gasove mogu se koristiti samo u dobro provetrenim prostorima i moraju se preduzeti potrebne mere da bi se izbeglo opasno skupljanje gasova.
  - 2.9.1. Boce sa zapaljivim i drugim opasnim gasovima moraju da budu jasno označene prema njihovoj sadržini i skladištene na otvorenoj palubi.
  - 2.9.2. Svi ventili, regulatori pritiska i cevovodi moraju da budu zaštićeni od oštećenja.

3. Radio uređaj

- 3.1. Radio uređaj mora uvek da omogući kontakt sa najmanje jednom stanicom na obali ili zemlji uzimajući u obzir uobičajene uslove emitovanja radio talasa.

4. Prolazi i izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti

- 4.1. Prolazi i izlazi koje se mogu koristiti za evakuaciju u slučaju opasnosti moraju uvek da budu slobodni i dostupni i da najkraćim putem vode do otvorene palube ili bezbednog područja, a odatle do čamca za spasavanje, tako da zaposleni mogu da se evakuišu brzo i što je moguće bezbednije.

4.2. Broj, raspored i veličina prolaza i izlaza za evakuaciju u slučaju opasnosti zavise od vrste opreme koja se koristi, veličine prostora koji se koristi za rad i boravak i najvećeg broja lica koja mogu biti prisutna.

4.2.1. Izlazi koji su zatvoreni, a koji se mogu koristiti za evakuaciju u slučaju opasnosti moraju uvek da budu upotrebljivi tako da ih u slučaju opasnosti može koristiti bilo koji zaposleni ili član spasilačkog tima.

4.3. Vrata i drugi izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti moraju da budu otporna na vremenske uslove i vodonepropustljiva u zavisnosti od njihovog položaja i namene.

4.3.1. Vrata i drugi izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti, kao i ostale pregrade moraju da budu otporna na vatru.

4.4. Prolazi i izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti moraju da budu obeleženi propisanim oznakama koje moraju da budu postojane i postavljene na odgovarajućim mestima.

4.5. Prolazi i izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti koji zahtevaju osvetljenje, moraju imati bezbednosno osvetljenje odgovarajućeg intenziteta u slučaju prestanka opšteg osvetljenja.

5. Otkrivanje i gašenje požara

5.1. U zavisnosti od veličine i namene plovila, opreme za rad, fizičkih i hemijskih karakteristika prisutnih materija i najvećeg mogućeg broja prisutnih lica, u prostoru za boravak i na radnim mestima u zatvorenom prostoru, uključujući mašinsko odeljenje i skladište za ribu ukoliko je potrebno, mora da bude obezbeđen dovoljan broj uređaja i instalacija za gašenje požara i, gde je to potrebno, za otkrivanje i javljanje požara.

5.2. Uređaji i instalacija za gašenje požara moraju uvek da budu odloženi na odgovarajućem mestu, održavani u ispravnom stanju i dostupni tako da se mogu odmah koristiti. Zaposleni moraju da budu upoznati gde se uređaji i instalacije za gašenje požara nalaze, načinom njihovog rada i korišćenja. Svaki put pre nego što plovilo isplovi mora se proveriti da li su aparati za gašenje požara i drugi prenosivi uređaji na plovilu.

5.3. Oprema za gašenje požara koja se koristi ručno mora da bude lako dostupna, jednostavna za upotrebu i obeležena propisanim oznakama koje moraju da budu postojane i postavljene na odgovarajućim mestima.

5.4. Uređaji i instalacije za otkrivanje i javljanje požara treba da budu redovno testirani i održavani.

5.5. Protivpožarna obuka treba da se sprovodi periodično.

6. Provetravanje na radnim mestima u zatvorenom prostoru

6.1. Na radnim mestima u zatvorenom prostoru mora da bude obezbeđena dovoljna količina svežeg vazduha, uzimajući u obzir radne metode i aktivnosti, odnosno poslove koji se obavljaju u procesu rada i fizičke napore koji se zahtevaju od zaposlenih.

6.2. Kada se koristi sistem prinudnog provetravanja, taj sistem mora se održavati u ispravnom stanju.

7. Temperatura

7.1. Temperatura u radnom prostoru mora da bude odgovarajuća, u zavisnosti od metoda rada i aktivnosti, fizičkog opterećenja zaposlenih i trenutnih ili mogućih meteoroloških uslova u oblasti u kojoj se nalazi plovilo.

7.2. Temperatura u prostoru za boravak, ishranu, u sanitarnom prostoru i prostoru za pružanje prve pomoći mora da bude odgovarajuća u skladu sa namenom tog prostora.

8. Prirodno i veštačko osvetljenje radnih mesta

8.1. Radna mesta moraju da imaju, u najvećoj mogućoj meri, dovoljno prirodne svetlosti i moraju biti opremljena izvorima veštačkog osvetljenja odgovarajućeg za ulov ribe tako da ne ugrožavaju bezbednost i zdravlje zaposlenih i bezbednost drugih plovila.

8.2. Instalacije za osvetljavanje radnih mesta, stepenica, lestvi i prolaza moraju da budu postavljene tako da ne predstavljaju opasnost za zaposlene koja bi se pojavila u zavisnosti od vrste osvetljenja niti da ometaju upravljanje plovilom.

8.3. Radna mesta gde su zaposleni posebno izloženi rizicima u slučaju nestanka veštačkog osvetljenja, moraju biti opremljeni bezbednosnim osvetljenjem odgovarajuće jačine.

8.4. Bezbednosno osvetljenje mora da bude održavano u ispravnom stanju i periodično testirano.

9. Paluba, pregrade i tavanice potpalublja

9.1. Prostor koji je dostupan zaposlenima ne sme da bude klizav ili mora da bude opremljen tako da je sprečeno okliznuće ili pad zaposlenih i mora da bude oslobođen od prepreka koliko god je to moguće.

9.2. Prostor u kome se nalaze radna mesta mora da bude adekvatno zvučno i toplotno izolovan, uzimajući u obzir vrstu poslova i fizičke aktivnosti zaposlenih.

9.3. Površine palube, pregrade i tavanice potpalublja moraju da budu takve da mogu da se čiste ili održavaju na potrebnom nivou higijene.

10. Vrata

10.1. Vrata moraju da budu izvedena tako:

10.1.1. da se uvek mogu otvoriti sa unutrašnje strane bez korišćenja pomagala ili posebne opreme i

10.1.2. da se uvek mogu otvoriti i sa spoljašnje i sa unutrašnje strane dok se zaposleni nalaze na radnim mestima.

10.2. Vrata, a posebno klizna vrata ukoliko moraju da se koriste, moraju da funkcionišu tako da zaposleni nisu izloženi opasnostima od nastanka povreda, a naročito u toku nepovoljnih meteoroloških uslova i uslova za plovību.

11. Zone kretanja i opasne zone

11.1. Hodnici, kutije, spoljašnji delovi nadgrađa i sve zone kretanja moraju da budu opremljene zaštitnim ogradama, rukohvatima i bezbednosnim užadima ili drugim sredstvima kojima će biti obezbeđena bezbednost zaposlenih tokom aktivnosti na plovilu.

11.2. Ukoliko postoji mogućnost da zaposleni u toku rada mogu da propadnu kroz palubu ili da padnu sa jedne palube na drugu adekvatna zaštita mora da bude obezbeđena kad god je to moguće.

11.2.1. Ukoliko je ta zaštita obezbeđena u vidu zaštitnih ograda one moraju da budu visine najmanje 1 m.

11.3. Pristup instalacijama iznad palube radi korišćenja ili održavanja mora da bude izveden tako da su zaposleni bezbedni.

11.3.1. Zaštitne ograde ili slična sredstva zaštite, odgovarajuće visine moraju da budu obezbeđena da bi se sprečio pad zaposlenih.

11.4. Ispunjene ograde i druga sredstva koje treba da spreče pad zaposlenih sa palube moraju da budu održavane u dobrom stanju.

11.4.1. Ispunjene ograde moraju da budu opremljene ispustima ili sličnim napravama koje omogućavaju brzo odvođenje vode sa palube.

11.5. Na plovilima na kojima se mreža povlači preko rampe na krmi, gornji deo rampe mora da bude opremljen vratima ili drugim sredstvom, koje je iste visine kao i ispunjena ograda, koje treba da spreči pad zaposlenih sa rampe.

11.5.1. Vrata ili drugo sredstvo moraju da se otvaraju i zatvaraju lako, ako je moguće daljinski, i samo u slučajevima postavljanja ili vađenja mreže.

12. Uređenje radnog mesta

12.1. Radna mesta moraju da budu bez prepreka i koliko god je moguće zaštićena od mora, kao i da obezbeđuju adekvatnu zaštitu od pada zaposlenih na plovilo i sa njega. Radna mesta moraju da imaju dovoljno slobodne visine i površine.

12.2. Ukoliko se mašinama upravlja iz mašinskog odeljenja, to upravljanje mora da se vrši iz odvojenog prostora koji je zvučno i toplotno izolovan od mašinskog odeljenja i bez ulaska u mašinsko odeljenje. Komandni most jeste prostor koji mora da ispunjava navedene uslove.

12.3. Komande za upravljanje opremom za vučenje moraju da budu postavljene u prostoru koji je dovoljno velik da omogući zaposlenom nesmetano upravljanje. Oprema za vučenje mora da sadrži odgovarajuće zaštitne uređaje, uključujući zaštitnu blokadu.

12.4. Zaposleni koji upravlja opremom za vučenje mora da ima odgovarajuću preglednost opreme i ostalih zaposlenih. Ukoliko se opremom za vučenje upravlja sa komandnog mosta, zaposleni koji vrši to upravljanje takođe mora da ima odgovarajuću preglednost koja je ili neposredna ili je obezbeđena na drugi način.

12.5. Za komunikaciju između komandnog mosta i radne palube mora da se koristi pouzdan sistem.

12.6. Osmatranje mora da bude stalno, a posada obaveštena o neposrednoj opasnosti koja može nastupiti usled loših uslova za plovību u toku ribolova ili drugih aktivnosti na palubi.

12.7. Kontakt sa nezaštićenim užadima i kablovima i drugim pokretnim delovima opreme mora da bude sveden na najmanju moguću meru postavljanjem zaštitnih naprava.

12.8. Kontrolni uređaji za pokretne mase moraju da budu postavljeni, a naročito na plovilima koja vuku mrežu, i to:

12.8.1. uređaj za pričvršćivanje usta mreže,

12.8.2. uređaj za kontrolu ljuljanja završetka mreže.

13. Prostor za boravak zaposlenih

13.1. Lokacija, struktura, zvučna i toplotna izolacija i raspored prostora i opreme namenjenih za boravak zaposlenih, tamo gde postoje, kao i pristup njima moraju da obezbede adekvatnu zaštitu zaposlenih tokom odmora od vremena i mora, vibracija, buke i neprijatnih mirisa iz drugih delova plovila.

13.1.1. Ukoliko projekat, dimenzije i namena plovila dozvoljavaju, prostor za boravak zaposlenih mora da bude smešten tako da je uticaj kretanja ili ubrzanja plovila sveden na minimum.

13.1.2. U prostoru za boravak zaposlenih potrebno je sprovesti odgovarajuće mere kako bi se nepušači zaštitili od štetnog uticaja duvanskog dima.

13.2. U prostoru za boravak zaposlenih mora da bude obezbeđeno pravilno provetravanje kojim treba da se obezbedi dovoljna količina svežeg vazduha i da se spreči kondenzacija.

13.2.1. U prostoru za boravak zaposlenih mora da bude obezbeđena odgovarajuća osvetljenost i to:

13.2.1.1. odgovarajuća opšta osvetljenost,

13.2.1.2. smanjena opšta osvetljenost da bi se sprečilo uznemiravanje zaposlenih koji se odmaraju i

13.2.1.3. lokalna osvetljenost u svakoj kabini.

13.3. Kuhinja i kantina, ukoliko postoje, moraju da budu odgovarajućih dimenzija, osvetljene, proветриne i lake za čišćenje.

13.3.1. Frižideri i druga oprema za čuvanje i skladištenje hrane na niskim temperaturama moraju da budu obezbeđeni.

14. Sanitarne prostorije

14.1. Na plovilu na kome postoji prostor za boravak zaposlenih moraju da budu obezbeđene odgovarajuće prostorije sa tuševima sa toplom i hladnom tekućom vodom, umivaonicima i toaletima, koje moraju da budu pravilno provetravane.

14.2. Za svakog zaposlenog mora da bude obezbeđen prostor u kojem može da odloži svoju ličnu odeću.

15. Prva pomoć

15.1. Plovila moraju da budu opremljena propisanom opremom za pružanje prve pomoći.

16. Lestve i mostovi za ukrcavanje

16.1. Lestve, mostovi za ukrcavanje ili drugi slični uređaji koji omogućavaju odgovarajuće i bezbedno ukrcavanje na plovilo moraju da budu obezbeđeni.

17. Buka

17.1. Sve odgovarajuće tehničke mere kojima se smanjuje nivo buke na radnom mestu i u prostoru za boravak zaposlenih moraju da budu primenjene, uzimajući u obzir veličinu plovila.

Prilog 2

PREGLED MERA ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD NA POSTOJEĆIM PLOVILIMA KOJA OBAVLJAJU RIBOLOV

1. Sposobnost za plovidbu i stabilnost

1.1. Plovilo mora da bude održavano tako da bude sposobno za plovidbu i da bude odgovarajuće opremljeno shodno nameni i korišćenju.

1.2. Ukoliko postoje, informacije o stabilnosti plovila moraju da budu dostupne na samom plovilu i zaposlenima koji vrše stražu.

1.3. Sva plovila, koja su neoštećena, moraju da budu dovoljno stabilna u uslovima korišćenja za koje su namenjena.

1.4. Zapovednik mora da preduzme neophodne mere predostrožnosti da održi stabilnost plovila.

1.5. Instrukcije koje se odnose na stabilnost plovila moraju da budu dosledno primenjene.

2. Mehaničke i električne instalacije

2.1. Električne instalacije moraju da budu projektovane i izvedene tako da ne predstavljaju izvor bilo kakvih opasnosti i da obezbede:

2.1.1. zaštitu posade i plovila od električnih opasnosti,

2.1.2. pravilan rad opreme neophodne da se plovilo održi u operativnom i radnom stanju bez korišćenja energije za hitne slučajeve,

2.1.3. rad električne opreme potrebne za sve hitne slučajeve.

2.2. Izvori električne energije za hitne slučajeve moraju da budu obezbeđeni.

2.2.1. Osim kod otvorenih plovila izvori električne energije za hitne slučajeve moraju da budu postavljeni izvan mašinskog odeljenja i moraju uvek da obezbede, u slučaju požara ili drugog kvara na glavnim električnim instalacijama, istovremeno funkcionisanje - u trajanju od najmanje tri sata:

2.2.1.1. internog sistema komunikacije, detektora požara i signala za slučaj opasnosti,

2.2.1.2. svetla za plovidbu i za slučaj opasnosti,

2.2.1.3. radio uređaja,

2.2.1.4. električne pumpe za gašenje požara, ukoliko je ima.

2.2.2. Ukoliko je izvor električne energije za hitne slučajeve akumulatorska baterija, ona mora da bude povezana sa kontrolnom tablom za hitne slučajeve tako da u slučaju kvara na glavnim električnim instalacijama automatski i neprekidno - u trajanju od najmanje tri sata obezbeđuje energiju za sisteme navedene u ovom prilogu pod 2.2.1.1, 2.2.1.2. i 2.2.1.3.

2.2.3. Glavna kontrolna tabla i kontrolna tabla za hitne slučajeve moraju da budu postavljene tako da ne budu istovremeno izložene vodi ili vatri.

2.3. Kontrolne table moraju da budu jasno označene, a kutije sa osiguračima i nosači osigurača moraju da budu periodično proveravani sa ciljem da se obezbedi da su upotrebljeni osigurači odgovarajuće jačine.

2.4. Odeljci u kojima su smeštene električne baterije moraju da budu adekvatno provetravani.

2.5. Elektronska podrška navigaciji mora da bude periodično testirana i dobro održavana.

2.6. Sva oprema koja se koristi za podizanje mora da bude pregledana i periodično ispitana.

2.7. Svi delovi opreme za vučenje, podizanje i slične opreme moraju da budu održavani u ispravnom stanju.

2.8. Instalacije za rashlađivanje ili za kompresovani vazduh, ukoliko su postavljene, moraju da budu periodično održavane i pregledane.

2.9. Oprema za kuvanje i kućni aparati koji koriste teške gasove mogu se koristiti samo u dobro provetrenim prostorima i moraju se preduzeti potrebne mere da bi se izbeglo opasno skupljanje gasova.

2.9.1. Boce sa zapaljivim i drugim opasnim gasovima moraju da budu jasno označene prema njihovoj sadržini i skladištene na otvorenoj palubi.

2.9.2. Svi ventili, regulatori pritiska i cevovodi moraju da budu zaštićeni od oštećenja.

3. Radio uređaj

3.1. Radio uređaj mora uvek da omogući kontakt sa najmanje jednom stanicom na obali ili zemlji uzimajući u obzir uobičajene uslove emitovanja radio talasa.

4. Prolazi i izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti

4.1. Prolazi i izlazi koje se mogu koristiti za evakuaciju u slučaju opasnosti moraju uvek da budu slobodni i dostupni i da najkraćim putem vode do otvorene palube ili bezbednog područja, a odatle do čamca za spasavanje, tako da zaposleni mogu da se evakuišu brzo i što je moguće bezbednije.

4.2. Broj, raspored i veličina prolaza i izlaza za evakuaciju u slučaju opasnosti zavise od vrste opreme koja se koristi, veličine prostora koji se koristi za rad i boravak i najvećeg broja lica koja mogu biti prisutna.

4.2.1. Izlazi koji su zatvoreni, a koji se mogu koristiti za evakuaciju u slučaju opasnosti moraju uvek da budu upotrebljivi tako da ih u slučaju opasnosti može koristiti bilo koji zaposleni ili član spasilačkog tima.

4.3. Prolazi i izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti moraju da budu obeleženi propisanim oznakama koje moraju sa budu postojane i postavljene na odgovarajućim mestima.

4.4. Prolazi i izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti koji zahtevaju osvetljenje, moraju imati bezbednosno osvetljenje odgovarajućeg intenziteta u slučaju prestanka opšteg osvetljenja.

5. Otkrivanje i gašenje požara

5.1. U zavisnosti od veličine i namene plovila, opreme za rad, fizičkih i hemijskih karakteristika prisutnih materija i najvećeg mogućeg broja prisutnih lica, u prostoru za boravak i na radnim mestima u zatvorenom prostoru, uključujući mašinsko odeljenje i skladište za ribu ukoliko je potrebno, mora da bude obezbeđen dovoljan broj uređaja i instalacija za gašenje požara i, gde je to potrebno, za otkrivanje i javljanje požara.

5.2. Uređaji i instalacija za gašenje požara moraju uvek da budu odloženi na odgovarajućem mestu, održavani u ispravnom stanju i dostupni tako da se mogu odmah koristiti. Zaposleni moraju da budu upoznati gde se uređaji i instalacije za gašenje požara nalaze, načinom njihovog rada i korišćenja. Svaki put pre nego što plovilo isplovi mora se proveriti da li su aparati za gašenje požara i drugi prenosivi uređaji na plovilu.

5.3. Oprema za gašenje požara koja se koristi ručno mora da bude lako dostupna, jednostavna za upotrebu i obeležena propisanim oznakama koje moraju da budu postojane i postavljene na odgovarajućim mestima.

5.4. Uređaji i instalacije za otkrivanje i javljanje požara treba da budu redovno testirani i održavani.

5.5. Protivpožarna obuka treba da se sprovodi periodično.

6. Provetravanje na radnim mestima u zatvorenom prostoru

6.1. Na radnim mestima u zatvorenom prostoru mora da bude obezbeđena dovoljna količina svežeg vazduha, uzimajući u obzir radne metode i aktivnosti, odnosno poslove koji se obavljaju u procesu rada i fizičke napore koji se zahtevaju od zaposlenih.

6.2. Kada se koristi sistem prinudnog provetravanja, taj sistem mora se održavati u ispravnom stanju.

7. Temperatura

7.1. Temperatura u radnom prostoru mora da bude odgovarajuća, u zavisnosti od metoda rada i aktivnosti, fizičkog opterećenja zaposlenih i trenutnih ili mogućih meteoroloških uslova u oblasti u kojoj se nalazi plovilo.

7.2. Temperatura u prostoru za boravak, ishranu, u sanitarnom prostoru i prostoru za pružanje prve pomoći mora da bude odgovarajuća u skladu sa namenom tog prostora.

8. Prirodno i veštačko osvetljenje radnih mesta

8.1. Radna mesta moraju da imaju, u najvećoj mogućoj meri, dovoljno prirodne svetlosti i moraju biti opremljena izvorima odgovarajućeg veštačkog osvetljenja tako da ne ugrožavaju bezbednost i zdravlje zaposlenih i bezbednost drugih plovila.

8.2. Instalacije za osvetljavanje radnih mesta, stepenica, lestvi i prolaza moraju da budu postavljene tako da ne predstavljaju opasnost za zaposlene koja bi se pojavila u zavisnosti od vrste osvetljenja niti da ometaju upravljanje plovilom.

8.3. Radna mesta gde su zaposleni posebno izloženi rizicima u slučaju nestanka veštačkog osvetljenja, moraju biti opremljeni bezbednosnim osvetljenjem odgovarajuće jačine.

8.4. Bezbednosno osvetljenje mora da bude održavano u ispravnom stanju i periodično testirano.

9. Paluba, pregrade i tavanice potpalublja

9.1. Prostor koji je dostupan zaposlenima ne sme da bude klizav ili mora da bude opremljen tako da je sprečeno okliznuće ili pad zaposlenih i mora da bude oslobođen od prepreka koliko god je to moguće.

9.2. Prostor u kome se nalaze radna mesta mora da bude, u najvećoj mogućoj meri, adekvatno zvučno i toplotno izolovan, uzimajući u obzir vrstu poslova i fizičke aktivnosti zaposlenih.

9.3. Površine palube, pregrade i tavanice potpalublja moraju da budu takve da mogu da se čiste ili održavaju na potrebnom nivou higijene.

10. Vrata

10.1. Vrata moraju da budu izvedena tako:

10.1.1. da se uvek mogu otvoriti sa unutrašnje strane bez korišćenja pomagala ili posebne opreme i

10.1.2. da se uvek mogu otvoriti i sa spoljašnje i sa unutrašnje strane dok se zaposleni nalaze na radnim mestima.

10.2. Vrata, a posebno klizna vrata ukoliko moraju da se koriste, moraju da funkcionišu tako da zaposleni nisu izloženi opasnostima od nastanka povreda, a naročito u toku nepovoljnih meteoroloških uslova i uslova za plovību.

11. Zone kretanja i opasne zone

11.1. Hodnici, kutije, spoljašnji delovi nadgrađa i sve zone kretanja moraju da budu opremljene zaštitnim ogradama, rukohvatima i bezbednosnim užadima ili drugim sredstvima kojima će biti obezbeđena bezbednost zaposlenih tokom aktivnosti na plovilu.

11.2. Ukoliko postoji mogućnost da zaposleni u toku rada mogu da propadnu kroz palubu ili da padnu sa jedne palube na drugu adekvatna zaštita mora da bude obezbeđena kad god je to moguće.

11.3. Pristup instalacijama iznad palube radi korišćenja ili održavanja mora da bude izveden tako da su zaposleni bezbedni.

11.3.1. Zaštitne ograde ili slična sredstva zaštite, odgovarajuće visine moraju da budu obezbeđena da bi se sprečio pad zaposlenih.

11.4. Ispunjene ograde i druga sredstva koje treba da spreče pad zaposlenih sa palube moraju da budu održavane u dobrom stanju.

11.4.1. Ispunjene ograde moraju da budu opremljene ispustima ili sličnim napravama koje omogućavaju brzo odvođenje vode sa palube.

11.5. Na plovilima na kojima se mreža povlači preko rampe na krmi, rampa mora da bude opremljena vratima ili drugim sredstvom, koje je iste visine kao i ispunjena ograda, koje treba da spreči pad zaposlenih sa rampe.

11.5.1. Vrata ili drugo sredstvo moraju da se otvaraju i zatvaraju lako i samo u slučajevima postavljanja ili vađenja mreže.

12. Uređenje radnog mesta

12.1. Radna mesta moraju da budu čista i koliko god je moguće zaštićena od mora, kao i da obezbeđuju adekvatnu zaštitu od pada zaposlenih na plovilo i sa njega. Radna mesta moraju da imaju dovoljno slobodne visine i površine.

12.2. Ukoliko se motorima upravlja iz mašinskog odeljenja, to upravljanje mora da se vrši iz odvojenog prostora koji je zvučno i toplotno izolovan od mašinskog odeljenja i bez prolaska kroz mašinsko odeljenje. Komandni most jeste prostor koji mora da ispunjava navedene uslove.

12.3. Komande za upravljanje opremom za vučenje moraju da budu postavljene u prostoru koji je dovoljno velik da omogući zaposlenom nesmetano upravljanje. Oprema za vučenje mora da sadrži odgovarajuće zaštitne uređaje, uključujući zaštitnu blokadu.

12.4. Zaposleni koji upravlja opremom za vučenje mora da ima odgovarajuću preglednost opreme i ostalih zaposlenih. Ukoliko se opremom za vučenje upravlja sa komandnog mosta, zaposleni koji vrši to upravljanje takođe mora da ima odgovarajuću preglednost koja je ili neposredna ili je obezbeđena na drugi način.

12.5. Za komunikaciju između komandnog mosta i radne palube mora da se koristi pouzdan sistem.

12.6. Osmatranje mora da bude stalno, a posada obaveštena o neposrednoj opasnosti koja može nastupiti usled loših uslova za plovību u toku ribolova ili drugih aktivnosti na palubi.

12.7. Kontakt sa nezaštićenim užadima, potkama i drugim pokretnim delovima opreme mora da bude sveden na najmanju moguću meru postavljanjem zaštitnih naprava.

12.8. Kontrolni uređaji za pokretne mase moraju da budu postavljeni, a naročito na plovilima koja vuku mrežu, i to:

12.8.1. uređaj za pričvršćivanje usta mreže,

12.8.2. uređaj za kontrolu ljuľljanja završetka mreže.

13. Prostor za boravak zaposlenih

13.1. Prostor i oprema namenjeni za boravak zaposlenih, tamo gde postoje, moraju da budu takvi da vibracije, buku, uticaj kretanja ili ubrzanja plovila i neprijatne mirise iz drugih delova plovila svedu na minimum.

13.1.1. U prostoru za boravak zaposlenih mora da bude obezbeđena odgovarajuća osvetljenost.

13.2. Kuhinja i kantina, ukoliko postoje, moraju da budu odgovarajućih dimenzija, osvetljene, proventrene i lake za čišćenje.

13.2.1. Frižideri i druga oprema za čuvanje i skladištenje hrane na niskim temperaturama moraju da budu obezbeđeni.

14. Sanitarne prostorije

14.1. Na plovilu na kome postoji prostor za boravak zaposlenih, toaleti, umivaonici i ukoliko je moguće tuševi moraju da budu obezbeđeni, a taj prostor mora da bude pravilno provetravan.

15. Prva pomoć

15.1. Plovila moraju da budu opremljena propisanom opremom za pružanje prve pomoći.

16. Lestve i mostovi za ukrcavanje

16.1. Lestve, mostovi za ukrcavanje ili drugi slični uređaji koji omogućavaju odgovarajuće i bezbedno ukrcavanje na plovilo moraju da budu obezbeđeni.

Prilog 3

PREGLED MERA I ZAHTEVA KOJI SE ODNOSE NA OPREMU ZA SPASAVANJE I PREŽIVLJAVANJE

1. Plovila moraju da budu opremljena odgovarajućom opremom za spasavanje i preživljavanje, uključujući sredstva za spasavanja zaposlenih iz vode i radio pomoć, a naročito radiofar za označavanje pozicije u slučaju opasnosti sa hidrostatičkim mehanizmom, uzimajući u obzir broj lica na plovilu i zona plovidbe.

2. Svi delovi opreme za spasavanje i preživljavanje moraju da se čuvaju na odgovarajućim mestima, održavaju u ispravnom stanju i u svakom trenutku budu dostupni za korišćenje. Ovu opremu zaposleni moraju da provere pre nego što plovilo isplovi, kao i u toku plovidbe.

3. Oprema za spasavanje i preživljavanje mora da bude periodično pregledana.

4. Svi zaposleni moraju da budu osposobljeni i da dobiju odgovarajuće instrukcije za slučaj opasnosti.

5. Ukoliko je dužina plovila veća od 45 metara ili je na njemu prisutno pet ili više zaposlenih, mora da bude obezbeđen spisak za prozivku posade - sa jasnim instrukcijama za svakog zaposlenog o načinu ponašanja u slučaju opasnosti.

6. Prozivka posade sa ciljem uvežbavanja preživljavanja mora da se izvodi najmanje jednom mesečno u luci, odnosno na moru. Uvežbavanje mora da obezbedi da zaposleni jasno razumeju zadatke koji se odnose na korišćenje i rukovanje opremom za spasavanje i preživljavanje i da steknu rutinu za njihovo obavljanje. Zaposleni moraju da budu osposobljeni za postavljanje i korišćenje prenosive opreme za radio vezu, ukoliko postoji.

Prilog 4

PREGLED MERA KOJE SE ODNOSE NA KORIŠĆENJE SREDSTAVA I OPREME ZA LIČNU ZAŠTITU NA RADU

1. Ukoliko se rizik po bezbednost i zdravlje zaposlenih ne može otkloniti ili u dovoljnoj meri smanjiti primenom kolektivnih i tehničkih mera za bezbedan i zdrav rad, zaposlenima moraju da budu obezbeđena sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu.

2. Zaštitna odeća, kao i delovi koji se nose preko nje, mora da bude jarkih boja, u kontrastu sa okruženjem i lako uočljiva.